

Školní vzdělávací program pro školní družinu

„TVOŘIVÁ DRUŽINA“

platný od 1.9.2015 – 2.verze

Základní škola a Mateřská škola Nymburk, Tyršova 446 – příspěvková organizace

www.zstyrsova.cz

Obsah

Identifikační údaje	3
1. Charakteristika školní družiny	4
1.1 Údaje o ŠD	4
1.2 Materiální a prostorové podmínky ŠD	4
1.3 Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD	4
1.4 Personální podmínky ŠD.....	5
1.5 Ekonomické podmínky ŠD	5
1.6 Organizační podmínky ŠD.....	5
1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	5
2. Charakteristika ŠVP ŠD	6
2.1 Zaměření ŠD	6
2.2 Konkrétní cíle vzdělávání	6
2.3 Výchovné a vzdělávací strategie	10
2.4 Obsahy a formy činností ŠD	16
2.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	18
2.6 Začlenění průřezových témat.....	18
3. Plán činností - pravidelné činnosti	19
4. Příležitostné činnosti	29
5. Spontánní aktivity.....	29
6. Odpočinkové činnosti	30
7. Příprava na vyučování	30
8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	31
8.1 Hodnocení dětí v ŠD	31
8.2 Autoevaluace školy.....	31

Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Nymburk, Tyršova 446 – příspěvková organizace

IČ: 709 26 255

IZO: 102 386 234

RED-IZO: 600 050 939

IZO ŠD: 113 700 202

Adresa školy:

Tyršova 466
288 02 Nymburk

Mgr. Bc. Soňa Obická
Mgr. Ivana Blažíčková
Eva Bachtíková

obicka@zstyrsova.cz
blazickova@zstyrsova.cz
bachtikova@zstyrsova.cz

Ředitelka školy:

Mgr. Bc. Soňa Obická
obicka@zstyrsova.cz

Kontakty:

Tel.: 325 51 27 56
E-mail: skola@zstyrsova.cz
www.zstyrsova.cz

Koordinátorky tvorby ŠVP ŠD:

Zřizovatel:

Město Nymburk

Adresa:

Náměstí Přemyslovců 163
288 28 Nymburk

Kontakty:

telefon: 325 501 101
E-mail: mail@meu-nbk.cz
www.mesto-nymburk.cz

1. Charakteristika školní družiny

1.1 Údaje o ŠD

Školní družina je součástí Základní školy a Mateřské školy Nymburk, Tyršova 446, plně organizované základní školy, která se nachází v centru města na břehu řeky Labe. Vzhledem k této poloze jsou škola a školní družina velmi dobře dostupné. Dopravní obslužnost je zajištěna autobusy a vlaky.

Autobusová zastávka je přímo u školy, nádraží Nymburk – Město je ve vzdálenosti 5 minut pěší chůze, hlavní nádraží je vzdáleno přibližně 15 minut.

Školní družina sídlí v původní historické budově. Kapacita školní družiny je 240 dětí.

Školní družinu navštěvují žáci zpravidla od 1. do 5. ročníku, jsou místní i dojíždějící, ve skupinách jsou integrovány i žáci cizinců. Vzhledem k tomu, že na naší škole není školní klub, mohou využít školní družinu i žáci starší.

1.2 Materiální a prostorové podmínky ŠD

Školní družina sídlí v přízemí historické budovy školy, k dispozici má 7 prostorných učeben, které jsou zároveň kmenovými učebnami školy. 4 učebny jsou ve východním křídle a 3 v jižním křídle, dále mají k dispozici šatny a WC pro chlapce, dívky a vychovatelky. Školní družina využívá také keramickou dílnu, tělocvičnu, venkovní hřiště a park s hracími plochami, který přiléhá ke škole z jihu.

Vstup do školní družiny je samostatným vchodem ve východním křídle.

Všechny místnosti jsou vybaveny moderním nábytkem, zpravidla vzadu ve třídě jsou hrací zóny pro individuální hry a relaxaci. K dispozici je stolní fotbal, společenské hry, dobře vybavená knihovnička, počítač atd.

Pro venkovní hry je ŠD vybavena koloběžkami, minigolfem, přenosnými brankami pro fotbal a mnoha míči. Na školním hřišti je velká průlezka, pískoviště a skluzavka.

Průběžně doplňujeme a obnovujeme další vybavení, pomůcky a materiál.

1.3 Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD

Máme sestavenou vhodnou strukturu pracovního a odpočinkového režimu žáků a vychovatelů. Respektujeme vhodný režim činností s ohledem na skladbu zaměstnání a věk žáků. Dodržujeme vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků). Udržujeme zdravé prostředí učeben a ostatních prostor školy (odpovídající světlo, teplo, větrání, bezhlučnost, čistota, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické

vybavení prostor). V celé škole, ve školní družině a jejím okolí je přísně dodržován zákaz kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin. Dbáme na bezpečnost žáků, chráníme je před úrazy. Vychovatelky dovedou poskytnout první pomoc. Chráníme žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Vytváříme pohodové prostředí pro zdravé učení, tvoření i odpočinek a prostředí otevřeného partnerství jak mezi žáky a vychovatelkami, tak mezi vychovatelkami, učiteli a vedením školy.

1.4 Personální podmínky ŠD

Pedagogické působení zajišťují vychovatelky. Všechny jsou plně kvalifikované nebo si kvalifikaci doplňují. Všechny si své odborné zaměření průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem. Vychovatelky mají potřebné profesní dovednosti, jsou komunikativní ve směru k žákům, jejich rodičům a ostatním pedagogům.

1.5 Ekonomické podmínky ŠD

Provozní náklady jsou hrazeny zřizovatelem v rámci rozpočtu obce pro ZŠ. Na nákup hraček, spotřebního materiálu na výrobky a pomůcky k zabezpečení jednotlivých činností má školní družina vyčleněny finanční prostředky z rozpočtu školy, které čerpá dle potřeby. Od rodičů je vybírán k 15. září jednorázový poplatek za pobyt dítěte ve školní družině. Tento neinvestiční příspěvek je použit na pomůcky pro žáky a na provozní náklady ŠD.

1.6 Organizační podmínky ŠD

Všechny organizační podmínky, přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání jsou podrobně zpracovány ve vnitřním řádu školní družiny. Tato kritéria jsou závazná pro všechny pedagogy naší školy, žáky i jejich rodiče. Rodiče jsou s tímto řádem seznámeni při zápisu dětí do ŠD. Vnitřní řád školní družiny je přílohou ŠVP ŠD.

Aktuální program a časový tematický plán vypracovává kolektiv vychovatelek pro dané období.

1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráci s rodiči žáků se snažíme neustále rozvíjet. Usilujeme o včasnou a dostatečnou informovanost rodičů o činnosti školní družiny. S rodiči komunikujeme průběžně při příchodech a odchodech dětí z družiny. Chtěli bychom rodiče aktivně zapojit do činností školní družiny. V dalších letech chceme spolupráci prohlubovat a rozšiřovat. Snažíme se o vytváření dobrých společenských vztahů školní družiny a veřejnosti.

2. Charakteristika ŠVP ŠD

2.1 Zaměření ŠD

Školní vzdělávací program „**Tvořivá družina**“ navazuje na školní vzdělávací program základní školy, který je založen na principech aktivního učení. Vzhledem k tomu, jsou cíle tohoto programu podobné.

2.2 Konkrétní cíle vzdělávání

Co chceme a kam směřujeme

Chceme:

1. VYTVÁŘET BEZPEČNÉ A POHODOVÉ ŠKOLNÍ PROSTŘEDÍ

- vytvořit takové prostředí ŠD, do kterého chodí žáci i vychovatelky rádi
- usilovat o to, aby žáci, vychovatelky i rodiče se stali partnery
- udržovat prostor ŠD tak, aby byl pro všechny příjemný, a tak napomáhal vytváření vhodného klimatu
- zajistit efektivní organizační prostředí
- posilovat systematickou spolupráci metodika prevence sociálně-patologických jevů, výchovných poradců a vedení školy s vychovatelkami ŠD
- nabízet dle možností školy programy pro volný čas
- včas a citlivě řešit problémy žáků

2. ZDRAVĚ A MODERNĚ UČIT

- vybavit žáky klíčovými kompetencemi – k učení a k řešení problémů, kompetencemi komunikativními, sociálními a personálními, kompetencemi občanskými a pracovními
- zaměřit se na individualizaci výchovně vzdělávacího programu a respektování potřeb žáka
- podporovat žáky nejen s intelektuálním nadáním, ale i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.

- učit žáky plánovat, rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit

3. VYCHOVÁVAT LIDSKOU OSOBNOST

- respektovat jedinečnost jednotlivce
- formovat žákovu osobnost
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- zajistit, aby se ve škole každý cítil bezpečně

4. VYCHOVÁVAT KULTURNÍHO DIVÁKA, ČTENÁŘE A UŽIVATELE INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

- vést žáky už od první třídy k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností
- rozšiřovat jejich komunikační dovednosti
- umožnit žákům zapůjčení knih ze školní knihovny

5. VÉST KE SPORTU A K POHYBOVÝM AKTIVITÁM

- umožnit sportovní a pohybové aktivity v rámci ŠD
- zapojit se do projektu MŠMT „Hodina pohybu navíc“

6. ROZVÍJET ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU

- vychovávat žáky k zodpovědnosti za stav životního prostředí a jeho ochranu
- vést žáky ke třídění odpadů
- vést k úspornému využívání energií

7. VĚNOVAT SE PŘEDŠKOLÁKŮM

- nabídnout možnost dětem z naší MŠ Růženka strávit odpoledne v ŠD
- připravit dárečky pro předškoláky k zápisu do 1. tříd

8. ROZVÍJET SAMOSPRÁVNOU DEMOKRACII

- spolupracovat s Rodičovským sdružením
- propojovat věkové skupiny, aby starší žáci předali své dovednosti mladším a naučili se tak být zodpovědnými
- klást důraz na multikulturní výchovu, neboť do školy dochází i žáci jiných národností

9. KOMUNIKOVAT S VEŘEJNOSTÍ

- informovat o zajímavých akcích

10. VYTVÁŘET PODMÍNKY PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- podporovat další vzdělávání všech vychovatelek
- umožňovat vychovatelkám účast na vybraných seminářích DVPP ve svém oboru

11. NEUSTÁLE SE ROZVÍJET A ZDOKONALOVAT

- udržovat a navazovat na dobré tradice naší školy
- rozvíjet silné stránky školy
- maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky

Směřujeme:

Směřujeme k tomu, aby školní družina:

- probouzela v žácích kladný přístup ke škole a ke vzdělání, tím je motivovala pro celoživotní učení, podněcovala k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů;
- naučila žáky rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace;
- výrazně motivovala nabízené zájmové činnosti, rozvíjela praktické dovednosti a využívala dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací;
- naučila žáky správným zásadám chování ke spolužákům, vrstevníkům a pedagogům, rozvíjela kamarádství, schopnost všestranné komunikace, spolupráce a respektování práce vlastní i druhých;
- učila žáky samostatně řešit problém, vedla je k vyhledávání různých řešení, která si pak dokážou obhájit;
- vedla žáky aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a v přírodě;
- učila žít žáky společně s ostatními lidmi, být tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám;
- naučila žáky v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností.

2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak je rozvíjíme v naší ŠD
Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka • vedeme žáky k tomu, aby se učili s chutí, aby vždy dokončili svou práci • podněcujeme je ke kladení otázek a hledání odpovědí • vedeme je k tomu, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali je v praktických situacích a v dalším učení • žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost • snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák pocit uspokojení a radost ze svého dobrého výsledku

**Kompetence k řešení problému –
podněcovat žáky k tvořivému
myšlení, logickému uvažování
a k řešení problémů**

- podněcujeme žáky, aby si všímali dění okolo sebe
- vedeme je k řešení různých situací, při nichž využívají vhodné postupy
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- učíme je chápat, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli
- při činnostech motivujeme žáky v co největší míře příklady z praktického života
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci s ostatními žáky, s vychovatelkami a s ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- snažíme se vytvářet dostatečný prostor pro vyjadřování žáků
- vedeme žáky k ovládnutí řeči, ke správnému vyjadřování sdělení, myšlenek, otázek a odpovědí
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve skupině a mezi skupinami
- pomáháme žákům ze spádových škol se začleňováním do nového kolektivu
- vedeme žáky ke komunikaci a spolupráci při činnostech

Kompetence sociální a personální

—
**rozvíjet u žáků schopnost
spolupracovat a respektovat práci
vlastní a druhých**

- vedeme žáky ke samostatnému rozhodování o svých činnostech
- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme je projevovat ohleduplnost, citlivost
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

**Kompetence občanské –
připravovat žáky jako svobodné
a zodpovědné osobnosti,
uplatňující svá práva a plnící své
povinnosti**

- Žáci společně stanovují pravidla chování
- vychovatelky i žáci respektují práva a dodržují povinnosti
- klademe důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslícího jedince
- žáky vedeme k třídění odpadů
- vedeme žáky k zodpovědnému a uvědomělému jednání
- vychovatelky i žáci respektují individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti spolužáků ve třídách
- Žáci jsou obklopeni esteticky podnětným a zdravým prostředím, na jehož tvorbě se společně podílejí
- řešení problémů jednotlivých žáků je realizováno ve spolupráci vychovatelky, výchovné poradkyně školy, třídního učitele, rodičů, ...

**Kompetence pracovní –
pomáhat žákům poznávat
a rozvíjet své schopnosti i reálné
možnosti a uplatňovat získané
vědomosti a dovednosti při
profesní orientaci**

- vedeme žáky k rozvíjení pracovních činností, k plánování, organizování, řízení a hodnocení činností
- vedeme žáky k orientaci v možnostech smysluplného trávení volného času, k umění vybrat si zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví a zdraví ostatních
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti při práci

2.4 Obsahy a formy činností ŠD

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, ale má svá specifika, postupy a strategie vyjádřené požadavky pedagogiky volného času.

Školní družina organizuje:

- **Pravidelnou činnost**, která je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.
Zájmová činnost estetická – výtvarná – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura
Zájmová činnost estetická – hudební – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura
Společenskovední činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět
Přírodovědná činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět, Člověk a jeho zdraví
Pracovně-technická – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a svět práce
Sportovní činnost – pro žáky 1. – 3. ročníku v projektu „Hodina pohybu navíc“ i v každodenním pobytu na školním hřišti, pokud to počasí umožní
Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti – v návaznosti OSV v ŠVP ZV
- **Příležitostné akce**, které přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jedná se o besídky, slavnosti, výlety atd. Někdy jsou tyto akce určeny také rodičům a širší veřejnosti.
- **Spontánní aktivity**, které zahrnují každodenní individuální klidové činnosti, aktivity při pobytu venku nebo ve družině. Při těchto aktivitách je důležité zajištění bezpečnosti žáků a navozování a podněcování jejich aktivity.
- **Odpočinkové činnosti**, které chápeme jako klidové činnosti (poslech, individuální hry) a aktivní odpočinek (rekreační činnost, tělovýchovné aktivity). Tyto činnosti kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- **Příprava na vyučování**, která zahrnuje jednak práci společnou, jednak individuální, didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které získali žáci ve školním vyučování.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je **hra založená na zážitku** účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Využívá prvků zážitkové pedagogiky.

Výchova pomocí prožitků:

- Přináší účastníkům silné prožitky v aktivitách, které v sobě obsahují určitý stupeň rizika a dobrodružství.
- Motivuje k sebevýchově pomocí zážitků.
- Navádí k aktivnímu trávení volného času, překonává jednotvárnost a zažité stereotypy.
- Vede k sebepoznávání, rozšiřování horizontů, pomáhá při hledání místa na světě.
- Nabízí prostor pro sociální učení, získávání důvěry, pomáhá překonávat hranice možností účastníků.
- Je jedinečnou možností získávat společné prožitky ve skupině.

Strategií pedagogické práce je respektování **požadavků pedagogiky volného času**:

- Požadavek **pedagogického ovlivňování volného času**. Vychovatelka navozuje a motivuje co nejrůznější činnosti.
- Požadavek **dobrovolnosti**. Všechny činnosti by měly být přiměřené věku žáků a jejich momentálnímu stavu; žáci by je měli vykonávat dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace (nikoliv jen pokynu), všichni žáci by měli být v dané činnosti přiměřeně úspěšní.
- Požadavek **zajímavosti a zájmovosti**. Činnosti by měly být pro žáky atraktivní, měly by využívat zajímavé postupy a náměty, činnosti musí být co nejpestřejší.
- Požadavek **aktivity**. Aktivity musíme volit tak, aby se v nich uplatnili a mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci. Každý z nich se může podílet (participovat) na tvorbě týdenních plánů, na přípravě činnosti, realizaci i hodnocení všeho, co společně tvoří.
- Požadavek **citlivosti a citovosti**. Všechny činnosti by měly přinášet žákům kladné emoce, a to nejen z aktivity samé a z následné pochvaly, ale také z objevování nových obzorů či překonání překážek.

- Požadavek **prostoru k seberealizaci**. Vrcholným produktem činností by měla být radost žáka, který nachází a objevuje sám sebe, zvláště je-li kladně hodnocen a prostřednictvím činnosti v oddělení si vytváří žádoucí sociální kontakty.

2.5 Vzdelávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním) věnujeme při začleňování do volnočasových aktivit podle stupně a charakteru jejich postižení zvláštní pozornost. Respektujeme zvláštnosti dítěte, vytváříme příznivé klima, snažíme se navodit příjemnou, soustředěnou atmosféru při práci. Spolupracujeme s rodiči dítěte a využíváme poradenské činnosti školy nebo poradenského zařízení.

Žákům mimořádně nadaným nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů, činnosti zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emoční inteligence.

2.6 Začlenění průřezových témat

Do jednotlivých oblastí pravidelných i nepravidelných činností se snažíme začlenit i některá průřezová témata, zejména osobnostní a sociální výchovu a environmentální výchovu.

3. Plán činností - pravidelné činnosti

Pravidelná činnost je tvořena těmito oblastmi:

Zájmová činnost estetická – výtvarná – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura

Zájmová činnost estetická – hudební – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura

Společenskovední činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět

Přírodovědná činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět, Člověk a jeho zdraví, začlenění některých témat Environmentální výchovy

Pracovně - technická – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a svět práce

Sportovní činnost – pro žáky 1. – 3. ročníku v projektu „Hodina pohybu navíc“ i při každodenním pobytu na školním hřišti

Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti – začlenění některých témat OSV a Environmentální výchovy

3.1 Zájmová činnost estetická - výtvarná

Činnosti:

základní techniky kresby a malby

koláž z papíru, textilu

tisk z výšky

malba na sklo, textil, porcelán

netradiční výtvarné techniky – klovatinová rezerva, frotáž, inkoustová rezerva, vitráž, dekor, proškrabování do tuše, vosku, tiskátka z přírodnin, mozaika z různých materiálů, prostřihovánky, ilustrace k literárnímu textu, seznamování se s výtvarnou tvorbou známých umělců, s lidovými řemesly

Výtvarné náměty tematicky vychází z předešlých činností (přírodovědná, společenskovední, sportovní akce, kulturní zážitky....)

Podzim

- výzdoba třídy, kalendář přírody, ze života dětí, podzimní zážitky
- ovoce a zelenina, přírodniny, listy, podzimní stromy

- ilustrace k četbě
- lidové zábavy - posvícení, kolotoče, koláče, střelnice, sv. Václav a sv. Martin
- odlety ptáků, ze života zvířat a rostlin (zásoby, pelíšky), výlov rybníka
- Mikoláš Aleš

Zima

- vánoční náměty, vánoční výzdoba herny, čerti, andělé, sv. Mikuláš, přáníčka, drobné dárky, balící papír, vánoční ozdoby a dekorace, stromeček, kapr, Betlém, komety, perníčky
- Tři králové, novoročenky, zimní radovánky, hory, sněhuláci
- zvířata v zimě, stopy, vrány, labutě, zimní oblečení, stopy bot, zamrzlé okno, vločky, zimní strom
- masopust, masky na plese, vzory látek, hrnečky na čaj
- Josef Lada

Jaro

- velikonoční náměty, první květiny, přáníčka
- mláďata, co se děje v trávě
- deštníky, kaluže, jarní stromy
- ilustrace textů a říkadel, lidových popěvek, ze života dětí
- čarodějnice a kouzla
- dopravní náměty, požárníci a záchranáři

Léto

- slunce, letní ovoce, květiny
- maminka (rodina), můj kamarád
- šátek, desky na vysvědčení, herbář
- cestování, dopravní prostředky
- Adolf Born, Josef Paleček

3.2 Zájmová činnost estetická - hudební

Činnosti:

společný i sólový zpěv (dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla, lidové a národní písně, koledy, umělé písně pro děti) i s doprovodem hudebních nástrojů

hudební hry (na kapelníka, písňová štafeta, na muzikanty, na ozvěnu, na objevitele zvuků)

spojení hudby a pohybu (hudebně pohybové hry, taneční hry, pohybová improvizace při hudbě, lidové tance, některé společenské tance)

hra na dětské lehkoovladatelné nástroje (doprovod a rytmizace zpěvu), hudební doprovod k vystoupení

poslech hry na hudební nástroj, poslech hudby z nosiče

rozpoznávání jednotlivých hudebních nástrojů, hudebních žánrů, hudebních útvarů

Podzim

- malý test pěveckých a hudebních dovedností
- vzpomínky na léto (country a písně k táboráku)
- poslechové skladby a nácvik písně s podzimní tematikou
- hymna
- zvuky kolem nás.

Zima

- koledy, nácvik na „Vánoční zpívání“, poslech svátečních skladeb
- individuální výstupy dětí hrajících na hudební nástroje
- taneční improvizace a taneční hry

Jaro

- nácvik písně s jarní tematikou
- písnička pro maminku
- hudebně pohybové hry, polka, mazurka.....

- lidové písně z Polabí
- ukolébavky

Léto

- příprava vystoupení (hudební a taneční hry)
- nácvik a poslech písní s letní tematikou
- malování na hudbu
- zpívání pro radost

3.3 Zájmová činnost společenskovední

Činnosti:

povídání, vyhledávání informací, četba

soutěže, hry, hlavolamy

video, poslech

Září

- Posvícení (lidová tradice)
- 28. září – státní svátek – sv. Václav (pověsti a báje)
- Seznámení s řádem školní družiny, bezpečným chováním během pobytu v ŠD, školní jídelně a během vycházek

Říjen

- 28. říjen – státní svátek (povídání o naší vlasti, symbolech státu, prezidentech, hlavním městě Praze....)

Listopad

- Dušičky (Halloween), v každé zemi mají různé zvyky
- 11. listopad – sv. Martin (Martin přijíždí na bílém koni)
- 17. listopad – státní svátek
- 25. listopad – sv. Kateřina (pověsti, pranostiky...)
- Péče o zdraví, Co tělu prospívá a co ho ničí, Předcházení nemocem

Prosinec

- Advent – Vánoce (lidové zvyky a obyčeje, sv. Barbora, sv. Mikuláš, Sv. Lucie)
- Moje záliby a koníčky, žebříček hodnot – co je pro mě důležité

Leden

- Nový rok a nový rok (povídání, výstavky o čase a kalendářích)
- Tři králové (dobročinné sbírky, nadace)
- Nejsou všichni lidé stejní, kdo potřebuje pomoc druhých lidí, linky důvěry

Únor

- Masopust
- Matějská pouť
- Valentýn
- Jaký jsem, jak se chovám, co očekávám od druhých lidí, jak se chovám v nestandardních situacích

Březen

- Velikonoce (lidová řemesla, zvyky a obyčeje)
- Hygienické návyky, jarní očista, předcházením úrazům

Duben

- 22. duben – DEN ZEMĚ
- Filipojakubská noc – čarodějnice a kouzla
- Soužití se zvířaty a přírodou

Květen

- 1. květen – svátek práce
- 9. květen – Den osvobození
- Děti hodnotí školní rok ve školní družině, co jsem se od září naučil, čím jsem výjimečný

Červen

- Den dětí
- Poučení o bezpečném chování a ochraně zdraví během letních prázdnin

3.4 Zájmová činnost přírodovědná

Činnosti:

sledování změn v přírodě, vedení kalendáře přírody

vycházka do okolí, sběr přírodnin - výstavky, tvorba výrobků

srovnávání poznatků - využití encyklopedií a odborné literatury pro děti

péče o pokojové rostliny

zapojení do ekologických aktivit – třídění odpadů

tradiční aktivity ke Dni Země – výtvarná, literární a pěstitelská soutěž

Podzim

- sbírka plodů a semen
- Živá a neživá příroda
- příprava rostlin, zvířat a lidí na zimu
- dozrávání a sběr úrody
- změny počasí-ochlazování, zbarvování listů, odlet ptactva, výlov rybníků

Zima

- vyhledávání informací o životě zvířat, rostlin a lidí
- vycházky do přírody, sledování počasí, přilet havranů, vran, labutí, přikrmování zvěře, stopy ve sněhu
- jak se v zimě oblékat

Jaro

- pěstujeme rostliny (výsev, výsadba, množení rostlin, péče o rostliny, různé možnosti pěstování, nároky na rostliny)
- soužití s domácími mazlíčky, návštěva obchodu se zvířaty
- změny počasí (aprílové počasí mlha, duha.....)
- přilet ptactva, hnízdění, včely, čmeláci, motýli, brouci....., probouzení rostlin, první květinčky (nelámeme větvičky)

Léto

- vycházky do přírody - co se změnilo?
- Jak se chováme v přírodě, abychom ji neničili?
- sběr, sušení rostlin a bylin
- informace o nebezpečí chorob zvířat (vzteklina), pomoc při uštknutí, bodnutí hmyzem, klíštětem, otravě houbami, jedovatými rostlinami
- prevence nákaz z nemytého ovoce, závadných potravin a nepitné vody

3.5 Zájmová činnost pracovně - technická

Činnosti:

Práce s papírem: mačkání a tvarování, překládání, skládání, stříhání, prostřihovánky, spojování – lepením, šitím, navazováním...., výroba ručního papíru, seznamování s různými druhy papíru a jeho vlastnostmi a použitím

Práce s textilem: stáčená šňůra, základní vyšívací techniky, háčkový řetízek, tkaná šňůra, tkané náramky, koberečky, šité drobnosti (maňásci, jehelníky, kapsáře, voňavé polštářky)

Tradiční výrobky (bambule, kuřátka, panenky z vlny)

Práce s kůží: stříhání, lepení, šití a tvarování

Práce se dřevem: rozeznávání typů dřeva, povrchová úprava (smirkování, lakování), rámečky z lišty, výrobky ze samorostů, špalíků, hoblin, vyřezávání do kůry

Práce s modelovací hmotou: modelování z modelíny – plošné, plastické, modelování z moduritu, samoschnoucích hmot, vizovického a slaného těsta, tvarování z keramické hlíny.

Práce s přírodním materiálem: výrobky z proutí, kamínků, sušených rostlin, skořápek, ořechů, šnečích ulit, slámy, podzimních plodů a listů...

Práce s tzv. odpadovým materiálem: (čisté obaly od potravin, kosmetiky ...)

Výrobky z PET lahví, vlnité lepenky, novin....

Podzim

- výrobky z přírodnin (závěsy, zahrádky)
- záložka do knihy, krabičky na přírodniny

- modelování ovoce a zeleniny
- sova - symbol moudrosti
- papírové čepice, korále z nudlí, fazolí...,
- lampiony, jehelníky, draci, zvířátka ze skořápek, papírové divadlo

Zima

- loutky s vánoční tematikou, plastická hvězda, dárkové krabičky, drobné dekorace a dárky k Vánocům
- lyžař, sněhulák, sáňky z kartonu, stavby ze sněhu
- klobouky, masopustní masky, krepákové květiny, valentinské dárky

Jaro

- velikonoční dekorace, pletení pomlázek, kraslice
- vyšívání
- ptáčky z modelovací hmoty
- modely ze stavebnice
- oplétání a drátkování kamínků
- veselé květináče
- loutka čarodějnice
- bambule, košíčky
- úprava květin ve váze

Léto

- plastiky z kamínků, sádrové kachlíčky
- konstrukce a vazby z přírodnin, panenky z trávy
- prostřihované srdíčko, voňavé polštářky
- ruční papír

- dárek pro maminku
- batikované ubrousky (trička)
- deníček na prázdniny

3.6 Sportovní činnost

– pro žáky 1. – 3. ročníku v projektu „Hodina pohybu navíc, žáci, kteří nejsou zapojeni v projektu - při každodenním pobytu na školním hřišti

Naše základní škola se zapojila do programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zaměřeného na navýšení pohybových aktivit žáků prvního stupně v rámci družiny naší základní školy.

Dlouhodobým cílem je změna jejich životního stylu, ve kterém bude mít pohyb pevné místo, což by mělo výrazně přispět ke zvrácení negativního zdravotního vývoje naší populace (obezita, diabetes, špatné držení páteře, klenba chodidel, svalový korzet atd.)

Vzhledem k tomu, že v této věkové kategorii je nejdůležitější všeobecná pohybová průprava, tedy rozvoj obecných pohybových dovedností, bude tato hodina zaměřena na principu hravosti, radosti z pohybu, pocitu sounáležitosti a společného prožitku, který zažijí ve sportovních hrách. Cílem této hodiny není úzká specializace na jeden sport, jak se často děje ve sportovních klubech, ale všeobecná příprava pro všechny sporty (obratnost, rychlost, koordinace atd.)

Děti se seznámí s míčovými sporty /fotbal, basketbal, odbíjená, házená/. Hodiny trenér s trenérskou akreditací.

Děti budou rozděleny do třech skupin podle ročníků. Každá skupina bude mít jednu hodinu /45 minut/ týdně. Kapacita každé skupinky je 30 žáků.

Kapacitu skupin mohou doplnit i žáci, kteří do školní družiny nechodí.

Hodiny budou realizovány v rámci družiny každou středu:

ročník – 13:00 – 13:45 hod.

ročník – 13:50 – 14:35 hod.

ročník – 14:40 – 15:25 hod.

Žáci 1. – 3. ročníku, kteří se do projektu nezapojí, budou sportovní činnosti absolvovat v rámci herních aktivit na školním hřišti nebo s vychovatelkami ŠD.

3.7 Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti

Průběžné pravidelné činnosti:

prohlubování návyků osobní hygieny (mytí rukou, nošení kapesníků...)

zásady správného stolování (chování ve školní jídelně), péče o pořádek v osobních věcech i ve svém okolí, udržování pořádku v herně, šatně..., péče o oblečení (zejména v zimních měsících)

zásady společenského chování (zdravení, oslovení, poděkování..., nácvik schopností sociálních dovedností - hrou

slušné vyjadřování opačného názoru, požádání o laskavost, odmítání návrhu, se kterým nesouhlasím, pochvala druhého, přijmutí pochvaly, požádání o pomoc při řešení problému, nácvik schopnosti odolat tlaku vrstevníků chovat se nevhodně, ...

4. Příležitostné činnosti

Besedy v městské knihovně

Tematické vycházky – místopis našeho města

Dopravní hřiště

Návštěvy výstav

5. Spontánní aktivity

Snažíme se navodit herní aktivity, při kterých si děti samy tvoří pravidla a skupina koriguje jejich dodržování, vychovatelky potom pouze dohlížejí na bezpečnost.

6. Odpočinkové činnosti

Odpočinkové činnosti - klidové

odpočinek po obědě:

- v 1. a 2. ročníku upřednostňujeme klid na koberci, četbu oblíbené literatury pro děti, poslech z MC, CD (mluvené slovo nebo hudba), rozhovory o problémech a zážitcích dětí, relaxační a dechová cvičení
- ve 3.- 5.ročníku děti mohou odpočívat i při klidných hrách, čtení a prohlížení časopisů, na koberci nebo u stolků

Aktivní odpočinek - rekreační a tělovýchovné činnosti

vycházky do okolí

pohybové, míčové, závodivé hry v tělocvičně a na školním hřišti

volné pohybové aktivity dětí (skluzavky, hry s obručí, švihadlem, gumou, dětský tenis, létací talíř, házečí kroužky, skákání panáka,...)

námětové hry, TV chvilky, relaxační a uvolňovací cviky, rytmické a taneční hry

v zimním období – koulování, klouzání, hry na sněhu, bobování, stavby ze sněhu, vycházky do zimní přírody

7. Příprava na vyučování

společná příprava na vyučování formou didaktických her (kvízy, hádanky, doplňovačky, barevná matematika, Bingo, Risk, Pálí vám to, pexesa s různým zaměřením, práce s dětskými časopisy, práce s dětskou literaturou, encyklopediemi,...)

individuální příprava – pouze po domluvě s rodiči – procvičování konkrétní látky (spolupráce s vyučujícím)

8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

8.1 Hodnocení dětí v ŠD

Děti jsou hodnoceny ústně - pochvalou, domluvou, napomenutím apod. v průběhu docházky. Závažnější kázeňské prohřešky řešíme ve spolupráci s třídním učitelem a rodiči, případně s výchovnou poradkyní nebo ředitelkou školy.

8.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Součástí autoevaluace školy je i hodnocení práce ŠD.

V Nymburce 31. 8. 2015

Mgr. Soňa Obická
ředitelka školy